

แนวคิด นโยบาย แผนการดำเนินงาน และแนวทางการบริหาร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)

PSU SYNERGY

สานพลังปัญญาเพื่อขับเคลื่อนสังคมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิวัตติ แก้วประดับ

14 พฤษภาคม 2561

สารบัญ

วิกฤตและความท้าทายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	3
ความคาดหวังต่อการบริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	5
กรอบแนวคิดการบริหาร	6
แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)	7
กระบวนทัศน์ใหม่ในการบรรลุวิสัยทัศน์	8
การขยายพันธกิจของมหาวิทยาลัย ให้ครอบคลุมและสนองต่อความคาดหวังของสังคม	8
การแปลงยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปสู่การปฏิบัติ	9
1. เพิ่มการสานพลัง สร้างความร่วมมือ	10
2. เพิ่มขีดความสามารถและทุนมนุษย์ การผลิตบัณฑิต	10
3. ยกระดับศูนย์กลางงานวิจัยและนวัตกรรม	11
1) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ	12
2) การแปรรูปอาหาร	12
3) การแพทย์ครบวงจร	13
4) การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ	13
5) ดิจิตอลเทคโนโลยี	13
6) การจัดการพลังงาน	14
7) การจัดการภัยพิบัติ	14
8) วิกฤตความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้	15
9) สังคมสูงวัย	15
10) สมาร์ทซิตี	15
11) เศรษฐกิจสร้างสรรค์	16
12) ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง	16
4. ก้าวสู่สากลเพื่อการพัฒนาพื้นที่	17
5. สร้างแบบการเรียนรู้ใหม่	17
6. ม.อ. องค์กรมีชีวิต องค์กรสุขภาวะ	18
การจัดระบบนิเวศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบมหาวิทยาลัย	18
1. การบริหารจัดการวิทยาเขต	19
2. การลงทุนในช่วง 4 ปีของการบริหารมหาวิทยาลัย	20
3. การสร้างค่านิยมร่วมของมหาวิทยาลัย	22
4. การเป็น IT & Digital University	23
5. จัดสภาพแวดล้อมม.อ.ในเชิงโครงสร้างและกฎระเบียบ	23
6. แนวทางส่งเสริมให้มีการใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX)	23
7. เครือข่าย (Networks)	24

แนวคิด นโยบาย แผนการดำเนินงาน และแนวทางบริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิวัติ แก้วประดับ

ทิศทางที่ยิ่งใหญ่ของอุดมศึกษา จะต้องเป็นแหล่งเอื้ออำนวยให้พลังปัญญา ความงาม ความดี
จินตนาการ มาร่วมสร้างสรรค์ร่วมกับภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม เชื่อมโยงเป็นเนื้อเดียวกันเพื่อสังคมปัจจุบัน
สู่อนาคต และมีการจัดการระบบ กำกับดูแลระบบ มีอิสระและอยู่ใต้การตรวจสอบของสังคม

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

(อดีตนายกคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

วิกฤตและความท้าทายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันและอนาคตทั้งในเรื่องระบบเศรษฐกิจ การแข่งขัน เทคโนโลยี
นโยบายทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางสังคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ
ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความ
สลับซับซ้อน (Complexity) ความคลุมเครือ (Ambiguity) เหล่านี้ หรือที่เรียกว่า “VUCA World” รวมถึง
การเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมอย่างพลิกผัน (Disruptive innovation) เป็นตัวเร่งและบีบบังคับให้การ
บริหารของมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น

1. การจ้างงาน อาชีพที่เปลี่ยนไป ทำให้ความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนไป เป็นผลทำให้จำนวน
นักศึกษาลดลงทุกมหาวิทยาลัย
2. นโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณแก่มหาวิทยาลัยลดลง จากการเป็นมหาวิทยาลัยใน
กำกับของรัฐ ทำให้ต้องเลี้ยงตัวเองมากขึ้น และรูปแบบการบริหารงบประมาณของรัฐเปลี่ยนแปลง
เช่น การมีพ.ร.บ.วินัยการเงินการคลัง ตลอดจนพ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้าง อาจจะกระทบต่อการบริหาร
จัดการ การใช้งบประมาณที่ไม่ยืดหยุ่น
3. สถานการณ์ความรุนแรงในชายแดนใต้ยังเป็นปัญหาที่ทำให้คนทั้งภายในภายนอกขาดความมั่นใจเรื่อง
ความปลอดภัย โอกาสที่บุคลากรที่มีความสามารถและนักเรียน นักศึกษา ที่สนใจจะทำงานหรือเข้า
เรียนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ก็อาจจะตัดสินใจไปที่อื่น
4. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในภาคใต้ โดยเฉพาะผลผลิตทางเกษตรของภาคใต้ ราคาตกและผันแปร โอกาส
ที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นก็อาจจะเป็นไปได้ยาก และเป็นปัญหาที่ต้องการให้
ม.อ.ลงไปช่วยก็จะมากขึ้น ปัญหาที่มากและสะสมของพื้นที่ก็อาจทำให้ม.อ.ต้องใช้สรรพกำลังมากและ
อาจไปลดทอนงานด้านอื่นๆ

จากที่ประชุมอนุกรรมการการอุดมศึกษา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2561 ได้
สรุปเรื่องการปรับตัวของอุดมศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. อุดมศึกษาต้องร่วมพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เป็นพลเมืองคุณภาพ

เนื่องจากจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างชัดเจน คือจะมีคนอายุ 18-22 ปี เข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีลดลง เนื่องจากเด็กเกิดลดลงจาก 1.2 ล้านคนต่อปี เหลือเพียง 7 แสนคนต่อปี ซึ่งลดลงไปเกือบร้อยละ 50 และยังคงมีทิศทางที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง จะเห็นตัวเลขของการสอบเข้าอุดมศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันลดลงเมื่อเทียบกับในอดีต ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของอุดมศึกษาที่จะต้องปรับตัวในประเด็นผู้เรียนคือ เปลี่ยนจากการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนสำหรับปริญญาตรีเท่านั้น เป็นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เป็นพลเมืองคุณภาพ คือทั้งดี เก่ง และมีความสุข

นอกจากนั้นอุดมศึกษาควรจะมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการผลักดันให้ประเทศไทยก้าวพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง เข้าสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว(ผ่านการจัดการเรียนรู้ให้กับคนวัยแรงงาน) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีคนในระบบแรงงานที่เป็นแรงงานมีฝีมือมากกว่าร้อยละ 50 แต่ตัวเลขในขณะนี้พบว่าในระบบแรงงานไทยซึ่งมี 38 ล้านคนนั้นมีผู้ที่เป็นแรงงานมีฝีมือเพียงร้อยละ 20 ซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศดังกล่าว

2. อุดมศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาโดยทันทีและให้เกิดผลที่ชัดเจน เนื่องจากเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ถึงแม้จะสอนเนื้อหาเดิมก็ยังคงต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอน แต่ในความเป็นจริงแล้วมีการเปลี่ยนแปลงของเนื้อหาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนด้วย เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ทำงานต่อไปในอนาคต จึงทำให้มีความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่อุดมศึกษาจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ร่วมกับคณาจารย์ที่มีแนวความคิดและทักษะที่ทันสมัย โดยอุดมศึกษาต้องปรับตัวในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว ให้ทัน่วงที นอกจากนั้นกระบวนการเรียนรู้อย่างต้องเน้นไปที่ความร่วมมือกับผู้ประกอบการในกรณีที่ผู้ประกอบการศึกษาจะต้องไปทำงานในสถานประกอบการ และในขณะเดียวกันต้องเน้นการจบไปเพื่อเป็นผู้ประกอบการด้วยตนเองให้ได้อีกด้วย กรณีดังกล่าวนี้เองกระบวนการจบการศึกษา จึงอาจไม่จำเป็นต้องเน้นไปที่เพียงใบปริญญาเท่านั้น หากแต่จะต้องมีการทบทวนกันอย่างจริงจังว่าจะให้ในลักษณะอื่นด้วยหรือไม่อย่างไร เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่อุดมศึกษาต้องการพัฒนาคนทุกช่วงวัยต่อไป

นอกจากนั้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการดูแลคุณภาพมาตรฐานของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสภามหาวิทยาลัยจะต้องปรับตัวเป็นลำดับต้นๆ และที่จะต้องปรับเป็นอย่างมากตามมาได้แก่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) ที่จะเข้ามามีส่วนดูแลเรื่องคุณภาพอย่างมีความเหมาะสมพอดี ให้มีความยืดหยุ่นทันกับสถานการณ์

3. สถาบันอุดมศึกษาต้องมีหลากหลายกลุ่มให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ กล่าวถึงเฉพาะในประเทศจะมีกลุ่มหลักดังนี้คือ กลุ่มมหาวิทยาลัยเดิม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และกลุ่มวิทยาลัยชุมชน ทั้งหมดนี้จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับจำนวนผู้เข้าเรียนที่น้อยลง และต้องเร่งปรับตัวโดยใช้ต้นทุนเดิมหรือจุดแข็งของแต่ละมหาวิทยาลัย ให้เกิดการพัฒนามีความยั่งยืนในระดับสถาบัน และส่งผลให้เกิดการสร้างพลเมืองคุณภาพทุกช่วงวัยดังกล่าวข้างต้น นอกจากนั้นยังจะต้องมีการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเนื่องจากจะมีสถาบันจากต่างประเทศเข้ามาจัดตั้งในประเทศไทยมากขึ้น ทำอย่างไรจึงจะเกิดเป็นความร่วมมือที่จะเกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายต่อไป

4. การวิจัยและพัฒนาที่มีความสมดุลทั้งเรื่องความเป็นเลิศและการสร้างความเสมอภาคเท่าเทียมกันในสังคม เป็นความชัดเจนอยู่แล้วที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำให้การวิจัยและพัฒนานั้นเข้าสู่ความเป็นเลิศ แต่ประเด็นที่สำคัญคือ การวิจัยและพัฒนานั้นจะต้องสามารถต่อยอดจนกระทั่งเกิดเป็นนวัตกรรม และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีเข้าสู่ชีวิตจริงได้ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สร้างความกินดีอยู่ดีทำให้คุณภาพชีวิตของคนในประเทศดีขึ้น แต่ประเด็นของวิจัยและพัฒนาเพียงแค่นี้ อาจจะไม่พอ จำเป็นที่

จะต้องคำนึงถึงผลของการทำวิจัยและพัฒนาดังกล่าวให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ด้วย มิเช่นนั้นแล้วการวิจัยและพัฒนา อาจส่งผลกระทบต่อทางลบโดยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมเพิ่มมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การวิจัยพัฒนายา มักจะไปในทิศทางของโรคภัยไข้เจ็บของคนรวยที่มีกำลังซื้อสูง หรือไปสู่โรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นในประเทศร่ำรวย ส่วนโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดในคนจนหรือประเทศยากจนมักจะถูกปล่อย ไม่มีการส่งเสริมหรือให้ทุนการวิจัยที่มากเพียงพอ

5. การเร่งยกระดับศักยภาพของบุคลากรที่ทำงานในสถาบันอุดมศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จำเป็นจะต้องมีการปรับตัวทั้งกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มของคณาจารย์สายวิชาการ และกลุ่มของสายสนับสนุน วิชาการ ที่จะต้องทำงานร่วมกันไปโดยมีการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดให้สอดคล้องกับ 4 ประการข้างต้น โดยมีตัวแปรที่สำคัญคือตัวนักศึกษาหรือผู้เรียน ตลอดจนผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องของผู้เรียน ที่จะต้องเข้าใจมิติใหม่ของอุดมศึกษา ซึ่งจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พร้อมกับการศึกษาในระดับการศึกษาพื้นฐานเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้ประเทศไทยเข้าสู่ประเทศคุณภาพ โดยมีพลเมืองคุณภาพที่ผ่านระบบการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

ความคาดหวังต่อการบริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตลาดระยะเวลาที่ผ่านมาทั้งประชาคมในมหาวิทยาลัยและสังคมคาดหวังมหาวิทยาลัยในหลายประการด้วยกัน เช่น ในวาระครบ 50 ปีน่าจะเป็นTurning pointสำคัญของมหาวิทยาลัย ควรมีการ Transformationในหลายด้าน เพื่อสร้างรูปแบบการทำงานที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศสู่ Thailand 4.0 เปลี่ยนจากนโยบายและทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เป็นที่พึงของชุมชน สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม แก้ววิกฤตความรุนแรงชายแดนใต้ทั้งความยากจน ความไม่รู้ ความขัดแย้ง ต่อยอดความสำเร็จจากงานวิจัย พัฒนาระบบ PSU system เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง หลุดกับดักระบบราชการ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร การบริหารคนเก่ง การพัฒนาความเป็นผู้นำในทุกกระดับ การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ เน้นคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาและบัณฑิต สร้างสังคมเพื่อความสามารถในการแข่งขัน ใช้แรงผลักดันจากภายนอกเพื่อการขับเคลื่อนองค์กร และการใช้พลังศิษย์เก่าเพื่อสร้างพลังความสำเร็จ

กรอบแนวคิดการบริหาร

เมื่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะก้าวสู่ความเป็นสากล ทิศทางการบริหารของมหาวิทยาลัย จึงต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals-SDGs) ขณะเดียวกันประเทศไทยกำลังก้าวสู่การปฏิรูปอย่างจริงจัง มีการวางภาพอนาคตและยุทธศาสตร์ชาติไทย 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจะต้องมีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติเช่นกัน

ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals-SDGs) ประกอบด้วย 17 เป้าหมายหลัก ที่ต้องการบรรลุและดำเนินการให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) มีดังนี้

- 1) การขจัดความยากจน
- 2) การขจัดความโหยหิว สร้างความมั่นคงทางอาหารและให้ทุกคนได้รับโภชนาการที่เพียงพอ รวมถึงการส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน
- 3) การมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงอายุ
- 4) การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ รวมถึงโอกาสการเรียนรู้แบบตลอดชีวิต
- 5) การเสริมสร้างศักยภาพของสตรี และความเท่าเทียมทางเพศ
- 6) น้ำดื่ม-น้ำใช้ที่ถูกลงนามิย
- 7) การเข้าถึงบริการทางพลังงาน เช่น การเพิ่มการผลิตพลังงานหมุนเวียน 2 เท่า
- 8) การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เช่น ยุติการใช้แรงงานเด็ก
- 9) การประกอบอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน
- 10) การลดความไม่เท่าเทียมกันภายในและระหว่างประเทศ
- 11) การพัฒนาชุมชนเมืองที่ยั่งยืน
- 12) การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- 13) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 14) การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
- 15) การปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศน์ รวมถึงการยุติการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- 16) สันติภาพ
- 17) แนวทางการดำเนินการและหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนยุทธศาสตร์ชาติไทย 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 กำหนดวิสัยทัศน์ในการสร้างประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพ

ชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ในด้านความมั่นคง เป็นความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล เป็นความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคง เป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนเรื่องความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติทั้งอาหาร พลังงานและน้ำ

ในด้านความมั่งคั่ง เป็นการสร้างเศรษฐกิจไทยให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ทำให้ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุนและการทำธุรกิจ มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง มีความสมบูรณ์ของทุนที่จะสร้างการพัฒนาต่อเนื่องได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในด้านความยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์ มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลกซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมมุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม ยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาในระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะดำเนินการทำ Mapping & Matching ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ ทั้งระดับมหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals-SDGs) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศของรัฐบาล

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565) ซึ่งสภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว (คราวประชุมครั้งที่ 384 (4/2560) และครั้งที่ 386 (6/2560) ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ 1) สร้างกลไกการทำงานเชิงรุก 2) สร้างความเป็นผู้นำวิชาการ 3) สร้าง

ความเป็นนานาชาติ 4) พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการ เป็นกรอบทิศทางหลักสำหรับการดำเนินงานในอนาคต

เพื่อให้แผนพัฒนาดังกล่าว สามารถนำไปขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรม เอกสารฉบับนี้จึงขอเสนอ แนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติในระยะ 4 ปีดังนี้

กระบวนทัศน์ใหม่ในการบรรลุวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อนวัตกรรมและสังคม ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นกลไกหลักในการพัฒนาภาคใต้ ประเทศ มุ่งสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ 1 ใน 5 ของอาเซียน ภายในปี พ.ศ.2570

การจะบรรลุวิสัยทัศน์ จำเป็นจะต้องมีกระบวนทัศน์ใหม่ในการดำเนินงาน คือ เป็นเรื่องการสานพลัง ปัญหาเพื่อขับเคลื่อนสังคมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะในสถานะที่สังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น การจะแก้ความซับซ้อนตามลำพังของแต่ละหน่วยงานเป็นไปได้ยาก จำเป็นจะต้องร่วมมือกันในหลายๆภาคส่วนจึงจะแก้ความซับซ้อนดังกล่าวได้ การสานพลังควรจะมีแนวคิดหลักดังต่อไปนี้

1. **สานพลังสถาบันวิชาการต่างๆ ทั้งระดับพื้นที่ ระดับชาติ และนานาชาติ** จากการทำมุ่งการแข่งขันทางวิชาการเพื่อความเป็นเลิศ ควรเปลี่ยนเป็นการสร้างความร่วมมือด้วยกัน สร้างความเป็นเลิศด้วยกันเพื่อนำพาสังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
2. **สานพลังศิษย์เก่าของม.อ.** การผลิตบัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรี โท เอก ถือว่าเป็นการลงทุนเพื่อสร้างคนไปพัฒนาสังคม เป็นสินทรัพย์ที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้ จึงควรมีการพัฒนาต่อยอดทำให้บัณฑิตที่มีมากกว่าแสนคนมีศักยภาพมากขึ้น ซึ่งจะสามารถทำประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น ขณะเดียวกันศิษย์เก่าที่มีความสามารถ เต็มใจ เป็นผู้นำทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน หากสามารถประสานความร่วมมือ ก็จะเป็นทุนสำคัญในการพัฒนาม.อ.และสังคมต่อไป
3. **สานพลังชุมชน ท้องถิ่น ภาคประชาสังคม** เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตของพื้นที่ นำชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยต้องสร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจ ในพลังวิชาการให้กับชุมชน ท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ในการร่วมมือกันทำงาน
4. **สานพลังรัฐ ชุมชนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง** เพื่อปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปประเทศ

การขยายพันธกิจของมหาวิทยาลัย ให้ครอบคลุมและสนองตอบความคาดหวังของสังคม

พันธกิจของม.อ. ประกอบด้วย 3 พันธกิจสำคัญคือ

1. สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการและนวัตกรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐานเพื่อการพัฒนาภาคใต้และประเทศ เชื่อมโยงสู่สังคมและเครือข่ายสากล
2. สร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่ปัญญา จิตสาธารณะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์จากการปฏิบัติ
3. พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้ใฝ่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ

เพื่อให้พันธกิจมีความครอบคลุมมากขึ้น และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม จึงได้ขยายความเป็นรูปธรรมสู่การปฏิบัติดังนี้

1. ทำให้มหาวิทยาลัยเป็น "มหาวิทยาลัยตลอดชีวิต" ที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย สู่ความยั่งยืนด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และ สุขภาพ โดยมุ่งเน้นใน 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มนักศึกษา เป็นการสร้างคนรุ่นใหม่ ให้มีขีดความสามารถในระดับสากล เป็น Global Citizen ได้รับการยอมรับและสามารถทำงานในต่างประเทศได้
- 2) กลุ่มประชาชนทุกกลุ่มวัย (นอกเหนือจากนักศึกษา) เป็นการจัดหลักสูตรระยะสั้น กลาง และระยะยาว ในการสร้างการเรียนรู้แบบตลอดชีวิตเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับผู้คนในสังคมรองรับการปฏิรูปสังคมใหม่
- 3) กลุ่มประชาคม บุคลากรใน ม.อ. เป็นไปเพื่อยกระดับขีดความสามารถของคน ม.อ.ในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2. พันธกิจในการสร้างความรู้จากงานวิจัย และสร้างนวัตกรรม ต้องยกระดับสู่การจัดการงานวิจัยและการจัดการนวัตกรรม โดยผลักดันความรู้สู่ปัญญา เพิ่มการวิจัยเชิงระบบและการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อทำให้ความรู้จากงานวิจัย ถูกนำไปใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาของสังคมได้จริง

3. พันธกิจวิชาการเพื่อการขับเคลื่อนสังคม เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตของพื้นที่ นำชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยต้องสร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจ ในพลังวิชาการให้กับชุมชน ท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ในการร่วมมือกันทำงาน

4. สร้าง Multicultural Ecosystem บนความเป็นพหุวัฒนธรรม และความเป็นนานาชาติ ทั้งในองค์กรและชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนใต้ซึ่งเป็นคาบสมุทรแหลมทองแห่งเส้นทางสายไหมทางทะเล (The Golden Peninsular of The Maritime Silk Route) และเป็นระเบียงอิสลามของโลก (Islamic Corridor)

การแปลงยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

ยุทธศาสตร์ 1 เป็นยุทธศาสตร์การสร้างกลไกการทำงานเชิงรุก ซึ่งจะมีจุดเน้นดำเนินงานภายใต้ 4 กลไกขับเคลื่อนประกอบด้วย 1) เน้นบูรณาการข้ามศาสตร์ 2) เน้นความต้องการของผู้เรียน/ผู้ใช้บัณฑิต และการแก้ปัญหาประเทศ 3) เน้นประสิทธิภาพที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) เน้นการสร้างความร่วมมือจากเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ 2 เป็นยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นผู้นำวิชาการ ซึ่งจะมี 3 จุดเน้นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับภารกิจหลัก ดังนี้ 1) เน้นการพัฒนาและสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพให้กับประเทศ 2) เน้นการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ 3) เน้นพันธกิจมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม

ยุทธศาสตร์ 3 เป็นยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นนานาชาติ

ยุทธศาสตร์ 4 เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการ

หมายเหตุ : รายละเอียดในเอกสาร แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565) ซึ่งสภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว (คราวประชุมครั้งที่ 384 (4/2560) และครั้งที่ 386 (6/2560)

แนวทางและวิธีการแปลงยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ของ ม.อ.ไปสู่การปฏิบัติ มี 6 ประการดังต่อไปนี้

1. เพิ่มการสานพลัง สร้างความร่วมมือ (Synergy & Engagement)

2. เพิ่มขีดความสามารถและทุนมนุษย์ (Human Competency & Human capital)
3. ยกระดับศูนย์กลางงานวิจัยและนวัตกรรม (Research & Innovation Hub)
4. ก้าวสู่สากลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ (From Local to Global & Act to Local)
5. สร้างแบบการเรียนรู้ใหม่ (New Learning Platforms)
6. ม.อ. องค์กรมีชีวิต องค์กรสุขภาวะ (Humanization & Healthy PSU)

1. เพิ่มการสานพลัง สร้างความร่วมมือ (Synergy & Engagement)

- 1) สานพลังความร่วมมือกับสถาบันวิชาการทั้งภายในและต่างประเทศ ในการเปิดหลักสูตร พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระยะสั้น ระยะยาว และเพิ่มความร่วมมือในการทำและยกระดับการวิจัยเชิงระบบ-เชิงนโยบาย ตลอดจนการแก้ปัญหาวิกฤตที่สำคัญในระดับพื้นที่ และระดับสากล
- 2) สานพลังความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในอาเซียน โดยการเปิดวิทยาเขต หรือ PSU center ในกลุ่มประเทศอาเซียน
- 3) สนับสนุนให้ ม.อ.ทุกวิทยาเขต สานพลังความร่วมมือของรัฐ ท้องถิ่น เอกชน ชุมชน โดยเข้าไปมีส่วนร่วมสร้างเมืองต้นแบบในจังหวัดที่วิทยาเขตตั้งอยู่ เช่น เมืองต้นแบบ Aging society(สงขลา), Smart city (ภูเก็ต), Multicultural city (ปัตตานี), Herbal city, MICE city (สุราษฎร์ธานี), Wellness tourism city (ตรัง)
- 4) สนับสนุนให้คนของม.อ.ไปทำงานร่วมกับกลไกประชารัฐ กลไกปฏิรูปประเทศ กลไกยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งในระดับชาติและพื้นที่ ตลอดจนกลไกท้องถิ่น เพื่อใช้วิชาการร่วมขับเคลื่อนสังคม
- 5) สนับสนุน หนุนเสริมสมาคม ชมรมศิษย์เก่าทุกคณะ เพื่อสานพลังศิษย์เก่า ดึงพลังร่วมในการร่วมพัฒนาม.อ. คณะ และสังคม

2. เพิ่มขีดความสามารถและทุนมนุษย์ (Human Competency & Human capital)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย (Human competency & Human capital) เพื่อรองรับการพัฒนาที่สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมนุษย์เป็นทุนสำคัญที่สุด มหาวิทยาลัยจึงควรขยายบทบาทการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มากกว่าการผลิตบัณฑิตในระบบเดิม

- 1) พัฒนาทุนคนโดยจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยในระดับจังหวัด ภาค ประเทศและสากล เพื่อเตรียมคนสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพ
- 2) ประสานสมาคมศิษย์เก่า ม.อ. เพื่อทำแผนพัฒนาศิษย์เก่าม.อ.โดยกระบวนการ Experiential Learning Cycles และแผนการดึงประสบการณ์ความสำเร็จ เพื่อยกระดับการขยายผลอย่างต่อเนื่อง
- 3) พัฒนาบุคลากร ม.อ. โดยมีระบบการวางแผนและบริหาร อัตรากำลัง (Workforce Planning) ระบบการสร้างเสริมศักยภาพและพัฒนาสมรรถนะ บุคลากร (Workforce Development) และการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของ บุคลากร (Work Life Balance)

- 4) จัดทำแผนการสร้างนักบริหารจัดการ นักยุทธศาสตร์ นักประสานงาน และนักสื่อสาร เพื่อการขับเคลื่อนวิชาการสู่สังคมที่ยั่งยืน
- 5) จัดทำแผนการสร้างนักจัดการงานวิจัย ครอบคลุมตาม Research & Innovation Hub เพื่อเพิ่มมูลค่าผลงานวิจัย
- 6) ทำการศึกษาการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสนับสนุนบุคลากรเข้าศึกษาหรือเข้ารับการพัฒนาศักยภาพในมหาวิทยาลัย

การผลิตบัณฑิต

- 1) จัดทำแผนผลิตบัณฑิต ปรับหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างบัณฑิตสู่การเป็น Global Citizen โดยมีศักยภาพดังนี้
 - Foundational Literacies : Literacy, Numeracy, Scientific Literacy, Digital Literacy, Financial Literacy, Multicultural/Civic Literacy
 - Competencies : Critical Thinking, Creativity , Communication, Collaboration
 - Character Qualities : Curiosity, Initiative, Persistence/Grit, Adaptability, Leadership, Social/Cultural awareness, Public mind
- 2) จัดทำแผนเชิงรุก เพื่อดึงดูดนักศึกษาทั้งในประเทศและต่างชาติ โดยเพิ่มมาตรการจูงใจเช่น ทุนการศึกษา การสร้างอาชีพ
- 3) เพิ่มการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมขององค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพ การทำประโยชน์กับสังคม การพัฒนาวิชาชีพ
- 4) ยกระดับระบบ E-Learning, E-Library และเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ กีฬา พื้นที่การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 5) เพิ่มกองทุนสนับสนุนการเข้าศึกษาของนักศึกษาที่ยากจนให้มากขึ้น และจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน

3. ยกระดับศูนย์กลางงานวิจัยและนวัตกรรม (Research & Innovation Hub)

การปรับเปลี่ยนระบบวิจัยสู่ระบบการจัดการงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรม เปลี่ยนจากวิจัยส่วนตัว เป็นวิจัยแบบมีเป้าหมาย มีการจัดการ มีความร่วมมือ ที่จะยกระดับความรู้ไปสู่พลังปัญญา เพื่อรับใช้สังคม บูรณาการหลักสูตร งานวิจัย และบริการวิชาการ โดยการบูรณาการระหว่างศาสตร์ของคณะ กลุ่มสาขาวิชาในรูปแบบคลัสเตอร์ ยกระดับเป็นศูนย์วิจัยและนวัตกรรม

- 1) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)
- 2) การแปรรูปอาหาร (Food for the Future)
- 3) การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
- 4) การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism)
- 5) ดิจิทัล (Digital)
- 6) พลังงาน (Energy)
- 7) วิฤตความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้ (Crisis of the Deep South)

- 8) ภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Disaster Management)
- 9) สังคมสูงวัย (Aging Society)
- 10) สมาร์ทซิตี (Smart City)
- 11) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)
- 12) ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง (Strengthen Community)

1) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)

แนวคิด : การเปลี่ยนแนวคิด(Paradigm)จากเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการ การลดภาวะพึ่งพิงจากรัฐสู่การพึ่งตนเองโดยการทำเกษตรปราณีต เกษตรผสมผสาน โดยเฉพาะเกษตรกรชาวสวนยางพารา ปาล์ม พืชผัก ผลไม้

การดำเนินงานของ ม.อ.

1. สร้างระบบการจัดการความรู้ในสังคมเกษตร : รูปแบบพืชร่วมยางพารา รูปแบบเกษตรปราณีต เกษตรผสมผสาน
2. ศูนย์พัฒนาเพาะพันธุ์เกษตรเพื่อชุมชน : ลดภาวะพึ่งพิงของเกษตรกรจากระบบเกษตรพันธสัญญาของภาคเอกชน ปรับสมดุลอำนาจระหว่างเกษตรกรกับนายทุน
3. ศูนย์จัดการงานวิจัย บริการและให้คำปรึกษา Digital Economy in Agriculture : การพัฒนาขีดความสามารถทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐศาสตร์เกษตรครบวงจร ความสามารถในการเข้าถึงตลาด Supply Chain and Logistic เช่น เมืองยางพารา
4. การพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาควิชาการ ภาคเกษตร ภาคเอกชน ภาครัฐ (Matching Model) เพื่อการยกระดับและเพิ่มมูลค่าทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของผลิตผลทางการเกษตรและอาหาร

2) การแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

แนวคิด : รูปแบบบูรณาการระบบอาหารครอบคลุมเรื่องความมั่นคงทางอาหาร อาหารปลอดภัย โภชนาการที่เหมาะสมกับวัย โดยมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ 2 ของ คือ End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture และ จุดหมายการพัฒนาภาคใต้ คือ การเป็นครัวอาหารของโลก โดยเฉพาะการเพิ่มพื้นที่ผลิตและแปรรูปอาหารพื้นเมือง สมุนไพร และอาหารฮาลาล

การดำเนินงานของม.อ.

- (1) ยกระดับความรู้และนวัตกรรมเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจจากวัฒนธรรมอาหารของภาคใต้
- (2) Engagement network เพื่อชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองด้านอาหารทั้งระดับชุมชนและครอบครัว
- (3) พัฒนารูปแบบการจัดการอาหารปลอดภัย From Farm to Table
- (4) พัฒนาแผนและวางระบบเฝ้าระวังภาวะโภชนาการระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น

3) การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

แนวคิด : เป็นศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) อย่างครบวงจร เป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ที่ต่อยอดกับระบบสปา รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นศูนย์กลางการศึกษา วิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) ที่เกี่ยวกับสุขภาพ เป็นศูนย์กลางยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ (Product Hub) การดำเนินงานของม.อ.

- (1) สร้างเครือข่าย Medical Hub จากคณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะการแพทย์แผนไทย ร่วมกับ เครือข่ายกระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เครือข่ายโรงพยาบาลเอกชน
- (2) มุ่งเน้นการพัฒนางานวิจัยเพื่อการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในตลาดโลก โดยเฉพาะการแพทย์แบบพหุวัฒนธรรม ไทย จีน มลายู และสากลโดยไม่มีผลกระทบต่อระบบสุขภาพไทย
- (3) ร่วมวางยุทธศาสตร์การดำเนินงานและร่วมระดมทุนจากภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่

4) การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism)

แนวคิด : เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่นำไปสู่ความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชน สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพของชุมชน

การดำเนินงานของม.อ. :

- (1) เปิดหลักสูตรการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งระยะสั้น ระยะยาว และระดับบัณฑิต ที่เอื้อต่อการสร้างนักรจัดการในชุมชน
- (2) ยกระดับงานวิจัย ของศูนย์วิจัย และคณะที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นงานวิจัยเชิงรูปแบบ การจัดการเชิงระบบและเชิงนโยบาย
- (3) ร่วมจัดทำยุทธศาสตร์และแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่แผนปฏิบัติการเรื่องท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก
- (4) การออกแบบนวัตกรรมสื่อสาร ปรับกระบวนทัศน์นักท่องเที่ยว และสร้างวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวโดยชุมชน

5) ดิจิทัลเทคโนโลยี (Digital Technology)

แนวคิด : ดิจิทัลเทคโนโลยีจะก้าวต่อไปอย่างไร้ขีดจำกัด เกิดการปฏิวัติด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ด้วยจำนวนข้อมูลมหาศาล ด้วยความเร็วของการเรียนรู้ ด้วยความสามารถเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ ด้วยนวัตกรรมอีคอมเมิร์ซ

การดำเนินงานของม.อ.

- (1) การเตรียมความพร้อมทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต ที่ต้องรองรับกลุ่มที่เป็นนักวิชาชีพด้านดิจิทัลเทคโนโลยี และคนทั่วไปที่ผู้ใช้ที่ต้องมีทักษะด้านดิจิทัลขั้นสูง หรือพลเมืองดิจิทัล
- (2) การนำ IoT Big Data และ cloud เพื่อมาปรับใช้ในองค์กร

- (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้ผ่าน Cloud knowledge - Big data ใช้ virtualise ผ่านทาง Cyberspace
- (4) ร่วมพัฒนาระบบ Smart city ในภาคใต้

6) การจัดการพลังงาน (Energy Management)

แนวคิด : การจัดการพลังงานเน้นความรู้และนวัตกรรมใน 2 เรื่องสำคัญคือ Energy Saving และ Renewable Energy ทั้งนี้ต้องเป็นการจัดการที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น

การดำเนินงานของ ม.อ. :

- (1) สร้างเครือข่ายวิจัยพลังงาน ซึ่งประกอบด้วยนักวิจัยทางด้านพลังงานและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง วางและดำเนินการวิจัยตาม Research Energy Management Mapping ทั้งในเรื่อง Energy Saving และ Renewable Energy
- (2) สร้างเวทีเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยทางด้านพลังงานและงานวิจัยที่เปิดโอกาสให้นักวิจัย ได้มีโอกาสนำเสนอผลงานและเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา และกับชุมชนท้องถิ่น
- (3) สร้างการแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นและประสบการณ์ ระหว่างนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญทางด้านพลังงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชนท้องถิ่นเพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดทิศทางนโยบาย ด้านพลังงานของประเทศไทยโดยเฉพาะภาคใต้

7) การจัดการภัยพิบัติ (Disaster Management)

แนวคิด : ความสำคัญกับการมีแผนการเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งยกระดับความสามารถในการป้องกันผลกระทบและรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ

การดำเนินงาน ของม.อ. :

- (1) Engagement งานวิจัยและบริการวิชาการเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติทั้งในระดับพื้นที่ จังหวัด ประเทศ และมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทำงานร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (2) ยกระดับการจัดการเชิงระบบและเชิงนโยบายในช่วงก่อนเกิดภัย ทั้งด้านการป้องกันและการเตรียมความพร้อม ในช่วงระหว่างเกิดภัยเน้นการออกแบบการช่วยเหลือชีวิตและลดผลกระทบ ตลอดจนช่วงฟื้นฟูหลังภัย โดยมุ่งเสริมสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคม ท้องถิ่นกับหน่วยงานภาครัฐ โดยพัฒนาการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ระบบการควบคุมสั่งการ ระบบการสนับสนุนทรัพยากร ระบบเฝ้าระวัง ระบบสาธารณสุข ฯลฯ รวมทั้งการติดตาม/ถอดรหัสการเกิดภัยและการตอบสนองที่เกิดขึ้น
- (3) ส่งเสริมการให้ความรู้ด้านภัยพิบัติกับสาธารณะ ความรู้การรับมือภัยพิบัติภาคปฏิบัติกับประชาชน การสื่อสารต้นแบบชุมชนจัดการตนเอง และองค์ความรู้จากภาคปฏิบัติ รวมทั้งการสื่อสารนโยบายสาธารณะ

8) วิกฤตความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้ (Crisis of the Deep South)

แนวคิด : เปลี่ยนสงครามความคิดเป็นพื้นที่ความคิด ทำ Citizen Dialogue /Deliberative Dialogue วางภาพอนาคตและทิศทางการพัฒนาร่วมกัน ใช้เรื่อง Islamic/Pattani-Nationalism เป็นจุดแข็งไม่ใช่ข้อจำกัด

การดำเนินงานของม.อ. :

- (1) เพิ่มการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคม (Civil Societies)
- (2) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ โดยเฉพาะกับคนรุ่นใหม่โดยมีหลักสูตรการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- (3) จัดการงานวิจัยบนความหลากหลายของพหุวัฒนธรรมในเรื่อง รูปแบบและโครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบยุติธรรม ระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา ระบบสังคม ระบบสุขภาพ เช่น ระบบสุขภาพพหุวัฒนธรรม การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม
- (4) ศึกษาและผลักดันข้อเสนอการแก้วิกฤตสู่การเจรจา เช่น เรื่องพื้นที่ปลอดภัย
- (5) ทำความร่วมมือกับประเทศตะวันออกกลาง ผลักดัน Islamic Corridor ในอาเซียน
- (6) ศูนย์ศึกษาคาบสมุทรแหลมทองแห่งเส้นทางสายไหมทางทะเล The Golden Peninsular of The Maritime Silk Route

9) สังคมสูงวัย (Aging Society)

แนวคิด : ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ควรเสริมทักษะการดำรงชีวิต มีอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ ขยายโอกาสการทำงานอย่างต่อเนื่องทั้งภาครัฐและเอกชน สร้างหลักประกันรายได้สร้างกลไกการออม และการสร้างเสริมสุขภาพที่ดี

การดำเนินงาน ม.อ.

- (1) การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ และการพัฒนาเครื่องมือและผลิตภัณฑ์/บริการนวัตกรรมด้าน medical product, healthcare product, innovative aging products and services
- (2) การสนับสนุนภูมิปัญญาผู้สูงอายุด้านต่างๆเพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าทางเศรษฐกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการบริการ ช่องทางการตลาด โดยพัฒนาด้านสินค้าและบริการ เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวสุขภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดธุรกิจสร้างสรรค์ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
- (3) โครงการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเทคโนโลยีและธุรกิจด้านนวัตกรรม พัฒนาและเพิ่มพูนทักษะให้แก่แรงงานผู้สูงอายุและผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ด้วยการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ด้านอาชีพ การให้คำปรึกษาในการทำธุรกิจ การจัดหาแหล่งเงินทุน โดยอาศัยกระบวนการสหกรณ์ ระบบวิสาหกิจชุมชน

10) เมืองอัจฉริยะ (SMART CITY)

แนวคิด : เมืองอัจฉริยะ จุดหมายปลายทางแห่งการพัฒนา

การดำเนินงานของม.อ. :

- (1) Smart mobility เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูล การโดยสาร (Smart Drive) การขนส่ง (Smart Transport) การจราจร (Smart road) เพื่อรวมเป็นฐานข้อมูล

สำคัญที่สามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อค้นหา Insight และนำเสนอแนวทางเพื่อช่วยแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด

- (2) Smart living มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความสะดวกสบาย ระบบดูแลสิ่งแวดล้อม ภายในบ้าน ระบบรักษาความปลอดภัยในอาคาร และการพัฒนาแอปพลิเคชันที่จะช่วยทำให้บ้านล้ำสมัยยิ่งขึ้น
- (3) Smart utility เน้นการพัฒนาาระบบแสงไฟและสถานีให้บริการ มีมิเตอร์อัจฉริยะ (มิเตอร์น้ำ/ไฟ) เซนเซอร์อัจฉริยะต่างๆ (CCTV)
- (4) Smart environment เน้นการพัฒนาตรวจวัดคุณภาพน้ำและอากาศระยะไกล ระบบเตือนภัยพิบัติ (น้ำท่วม) และระบบแจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยง
- (5) Smart economy พัฒนานโยบายและแนวทางสำหรับเศรษฐกิจในท้องถิ่น พัฒนาเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม รวบรวมข่าวสารเศรษฐกิจ
- (6) Integrated Smart City Cloud Platform โดยการพัฒนาระบบที่เป็นศูนย์กลางในการรับส่ง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ โดยทำหน้าที่เชื่อมระบบอัจฉริยะในด้านต่างๆ ที่มีอยู่แล้วจำนวน 5 ด้านเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถต่อยอดไปสู่การวิเคราะห์เชิงบูรณาการ และสร้างนวัตกรรมสำหรับเมืองอัจฉริยะได้

11) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)

แนวคิด : เป็นการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ โดยเฉพาะกับโครงการสำคัญของรัฐ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ

การดำเนินงานของม.อ. :

- (1) เป็นศูนย์กลางในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและภาคใต้ ในลักษณะ Public-Private Partnership โดยมุ่งเน้น Bio-based Economy, Digital Economy และ Creative Economy เพื่อสนับสนุนการก้าวสู่ประเทศไทย 4.0
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรเชิงวิชาชีพ และผู้ประกอบการในการพัฒนาธุรกิจสร้างสรรค์
- (3) พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง E-commerce
- (4) จัดระบบและส่งเสริมคุณค่าต่อทรัพย์สินทางปัญญาจากภูมิปัญญาและศักยภาพท้องถิ่น
- (5) ศึกษาวิจัยและพัฒนาเชิงลึกในสาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และทุนวัฒนธรรม
- (6) พัฒนาพื้นที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งสร้างเมืองสร้างสรรค์
- (7) ประสานกลุ่ม SME วิสาหกิจชุมชน บริษัทประชารัฐสามัคคี Start up การผลิต Premium OTOP, High value services ต่อยอดต้นทุนและศักยภาพของท้องถิ่น

12) ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง (Strengthen Community)

แนวคิด :

- (1) ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้อย่างมีคุณภาพ มีเศรษฐกิจดี มั่งคั่ง ยั่งยืน และมีภูมิทัศน์ ทนต่อปัจจัยผลกระทบต่าง ๆ

- (2) มีการปฏิรูปเชิงพื้นที่ตามหลักประชาธิปไตย “รวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับประโยชน์” เพื่อเป้าหมายสู่ตำบลเข้มแข็ง
- (3) มีการปฏิรูปเชิงประเด็นและกลไก 4 ด้าน คือ สิทธิและบทบาทของชุมชน การจัดการทรัพยากรและทุนชุมชน สวัสดิการชุมชน และเศรษฐกิจชุมชน

การดำเนินงานของม.อ.

- (1) พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลและความรู้สู่การจัดการชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง
- (2) พัฒนาการสร้างกลไกชุมชนสู่การจัดการอย่างมีส่วนร่วม
- (3) พัฒนาระบบการจัดการทำมาตรการทางกฎหมายระดับชุมชน
- (4) พัฒนาระบบการจัดการทำมาตรการทางการเงินการคลังในระดับชุมชน
- (5) พัฒนาระบบการสื่อสารทางสังคม เพิ่มพลังความสามารถของคนในชุมชน

4. ก้าวสู่สากลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ (From Local to Global & Act to Local)

- 1) ทบทวน MOU กับต่างประเทศที่ผ่านมา และ Mapping & Matching สถาบันการศึกษา องค์การระหว่างประเทศ และ Funding Agencies ที่สอดคล้องกับทิศทางของ ม.อ.
- 2) สนับสนุนกระบวนการและงบประมาณให้คณะ หน่วยงาน และบุคลากรของ ม.อ. พัฒนา Proposal ที่เป็นความร่วมมือชัดเจนกับต่างประเทศ โดยเฉพาะองค์การระดับโลกทั้งเรื่องการพัฒนาระบบการแพทย์ การจัดการงานวิจัย งานพัฒนาและแก้ปัญหาโดยเน้นปฏิบัติการที่ทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์ ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพคน ได้ชุดความรู้ ได้เทคโนโลยี ได้ทุน และทำให้เกิดเครือข่ายระดับสากล และต่างชาติรู้จัก PSU
- 3) สนับสนุนให้แต่ละคณะพัฒนาและประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่เป็น World wide ทั้งที่เป็น หลักสูตรปกติและ Massive Open Online Course ในหลักสูตรที่เป็นความเชี่ยวชาญและที่น่าสนใจระดับสากล

5. สร้างแบบการเรียนรู้ใหม่ (New Learning Platforms)

ในโลกที่เทคโนโลยีการสื่อสารก้าวหน้าแบบไร้ขีดจำกัด มีข้อมูลขนาดใหญ่มาก(Big data) เป็นสังคมที่เป็น Knowledge based society จึงมีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ใหม่(New Learning Platforms) ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเร็ว อีกทั้งเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย

- 1) จัดตั้ง Digital Learning Initiatives Center ประสานให้เกิด Massive Open Online Course (MOOC) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถออกแบบสาระสำคัญ กระบวนการเรียนรู้ได้เอง นอกจากนี้ยังสามารถเก็บเครดิต เพื่อเข้าศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี โท เอก ได้ด้วย และทำหน้าที่ Promote digital literacy ให้ผู้เรียนมีทักษะ Computational Thinking
- 2) ส่งเสริมและจัดกระบวนการเรียนรู้แบบตลอดชีวิต(Encourage lifelong learning)ให้กับคนในชุมชน เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับคนทุกกลุ่มวัย โดย Experiential learning เปลี่ยนการเรียนรู้แบบทฤษฎีในห้องเรียน มาเป็นการฝึกฝนประสบการณ์ ผสมผสานการทำงานจริง จะมีลักษณะ เรียนไป สร้างอาชีพ ทำงานไป การเรียนการสอนแบบ Module

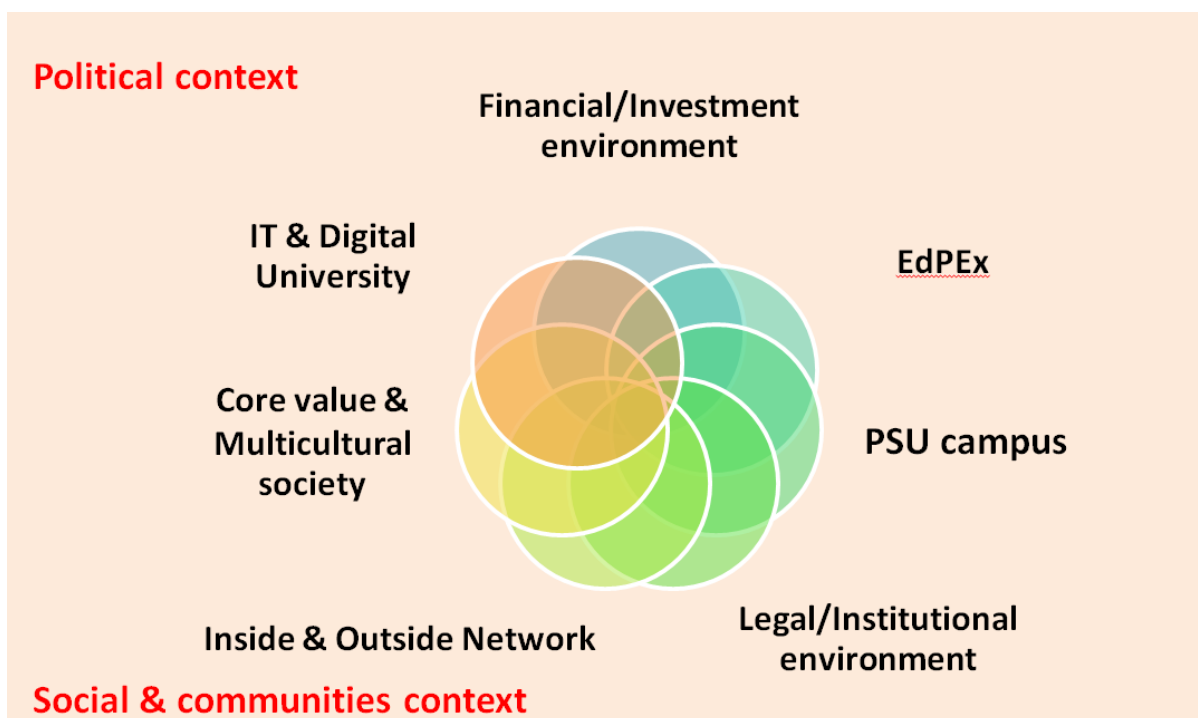
- 3) Diversify higher education pathways เพิ่มความหลากหลายของอุดมศึกษา เด็กสามารถเลือกเส้นทางตามความสนใจ และพรสวรรค์ของตน มีสายอาชีพหลากหลาย แนะนำเส้นทางต่างๆ ตั้งแต่วัยเด็ก
- 4) จัดการศึกษา ร่วมกับการปฏิบัติในสถานะการณ์จริง (Work Integrated Learning – WIL) โดยเฉพาะการจัดให้มีสหกิจในทุกหลักสูตร ซึ่งให้ภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทอย่างใกล้ชิดในการร่วมจัดการศึกษาในลักษณะที่เกิดประโยชน์ร่วมกัน

6. ม.อ. องค์กรมีชีวิต องค์กรสุขภาพ (Humanization & Healthy PSU)

- 1) ส่งเสริมให้ คณะ และหน่วยงาน ออกแบบการทำงาน จัดกิจกรรม เพื่อทำให้องค์กรมีชีวิต มีความเป็นชุมชน
- 2) ส่งเสริมให้ คณะ และหน่วยงาน มีแผนที่มุ่งมั่นพัฒนาคนอย่างชัดเจน และ เห็นคุณค่าของคนทุกระดับ
- 3) จัดทำโครงการสร้างผู้นำให้แสดงภาวะผู้นำอย่างแท้จริงและทำให้ทุกคนมีภาวะผู้นำ ปรับตัว และทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 4) ปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการ ทีมบริหารครองใจทีมงานและประชาคมม.อ.ได้ รวมถึงให้เข้าใจ และสามารถบริหารความเสี่ยง
- 5) ส่งเสริมให้ คณะ และหน่วยงาน ออกแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และ ผลักดันม.อ.สู่ความสำเร็จ
- 6) ใช้หลักการ Chaordic และ Learning Organization ทั้งในระดับวิทยาเขตและระดับคณะ
- 7) ปรับนโยบายและวิธีการประกันคุณภาพ การประเมินผล ให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถของคนม.อ. ไม่ใช่เพื่อพิจารณาความดีความชอบเท่านั้น

การจัดระบบนิเวศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบมหาวิทยาลัย (Building Ecosystems for Systems Change)

การปรับเปลี่ยนโครงสร้างและวิธีการบริหารของมหาวิทยาลัย ควรเปลี่ยนจากการกำกับ การสั่งการ การควบคุมด้วยกฎระเบียบ เป็น Chaordic model สร้าง Synchronicity ของระบบกำกับดูแลด้วยความรู้เชิงระบบ และที่สำคัญคือต้องทำให้มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่มีชีวิต มีความเป็นชุมชนในความเป็นองค์กร มีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เหมาะสมกับวิทยาการสมัยใหม่ เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ และความต้องการของสังคมภายนอก นั่นคือ Content, Context, Co-Creation, Collaboration และ Contribution เพื่อสร้างระบบนิเวศของการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และสมดุล ให้เกิดการต่อยอดความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคม

1. การบริหารจัดการวิทยาเขต

1. เป็น Autonomous organization อย่างแท้จริง ใช้หลักการ Chaordic และ Learning Organization และใช้หลักการบริหารความต่างตามบริบทของแต่ละวิทยาเขต
2. มีคณะทำงานพัฒนาระบบบริหารวิทยาเขตและจัดตั้งกองทุนกลางเพื่อการพัฒนาวิทยาเขต และคณะขนาดเล็ก
3. ปรับโครงสร้างคณะกรรมการบริหารวิทยาเขต โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาวิทยาเขต ทำให้รู้สึกว่าเป็นมหาวิทยาลัยของชุมชนนั้นๆ และมุ่งมั่นที่จะสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน
4. สนับสนุนม.อ.ทุกวิทยาเขต สานพลังความร่วมมือของรัฐ ท้องถิ่น เอกชน ชุมชน โดยร่วมสร้างเมืองต้นแบบในจังหวัดที่วิทยาเขตตั้งอยู่ เช่น เมืองต้นแบบ Aging society (สงขลา), Smart city (ภูเก็ต), Multicultural city (ปัตตานี), Herbal city, MICE city (สุราษฎร์ธานี), Wellness tourism city(ตรัง)
5. การเปิดหลักสูตรร่วมกันของหลายวิทยาเขต เพื่อการ share – mobilize resources และใช้ระบบ information technology ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน
6. จัดสมดุลและวางความสอดคล้อง ระหว่างการเรียนการสอน การจัดการงานวิจัย และบริการวิชาการ โดยใช้แหล่งทุนจากงานวิจัยและงานบริการวิชาการมาหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และการเรียนการสอนของนักศึกษา

ทิศทางจุดเน้นและความเข้มแข็งของวิทยาเขตในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

ทิศทางจุดเน้นและความเข้มแข็งของวิทยาเขต
ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

วิทยาเขตขนาดใหญ่	วิทยาเขตปิดตาย	วิทยาเขตเกิด	วิทยาเขตสุราษฎร์	วิทยาเขตตรัง
▪ การแพทย์และระบบสุขภาพ ▪ Aging Society ▪ วิทยาศาสตร์เชิงลึก ▪ เทคโนโลยีชีวภาพ ▪ เกษตรแนวใหม่และการแปรรูป ▪ เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติ ▪ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	▪ ฐานผลิตบุคลากรทางการศึกษาของชาติและการศึกษาวิถีพุทธวัฒนธรรม ▪ ความมั่นคงทางอาหาร : - ประมง, เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ▪ ยางพารา ▪ ฮาลาล ▪ สุขภาวะในวิถีอิสลาม	▪ Smart City ▪ ความเป็นนานาชาติ ▪ Digital Innovation hub ▪ การบริการและท่องเที่ยวแห่งเอเชีย ▪ ระบบสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	▪ เมืองสมุนไพร ▪ เพาะเลี้ยง : สัตว์น้ำเศรษฐกิจแห่งเอเชียอาเซียน ▪ ไม้ และพืชเศรษฐกิจภาคใต้	▪ การจัดการการท่องเที่ยวชุมชน Creative อันทันสมัย ▪ แพทย์วิถีใหม่

2. การลงทุนในช่วง 4 ปีของการบริหารมหาวิทยาลัย (พ.ศ.2561-2565)

สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงิน โดยเน้นการบริหารจัดการ การแสวงหาแหล่งทุน การลงทุน และการสร้างประสิทธิภาพกลไกการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งการสร้างรายได้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม และการลงทุนในการนำนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์

แผนการลงทุน

Backward integration strategy

- 1) ศูนย์วิจัย/บริการวิชาการ supply side
- 2) ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์พืชเพื่อชุมชน
- 3) ศูนย์พัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 4) โรงงานยา สมุนไพร แพทย์แผนไทย
- 5) ศูนย์ IoT Big Data และ cloud Management

Forward integration strategy

- 1) การเปิดวิทยาเขต/PSU center ในประเทศอาเซียน
- 2) ศูนย์พัฒนาภาษาอังกฤษ จีน มลายู อาหาร
- 3) ยกระดับศูนย์บ่มเพาะ การตลาด อุตสาหกรรม
- 4) ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 5) ศูนย์แปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลผลิต

Horizontal integration strategy

- 1) Medical Hub
- 2) อุตสาหกรรมอาหาร
- 3) อุทยานวิทยาศาสตร์
- 4) Digital Learning
- 5) Initiatives Center

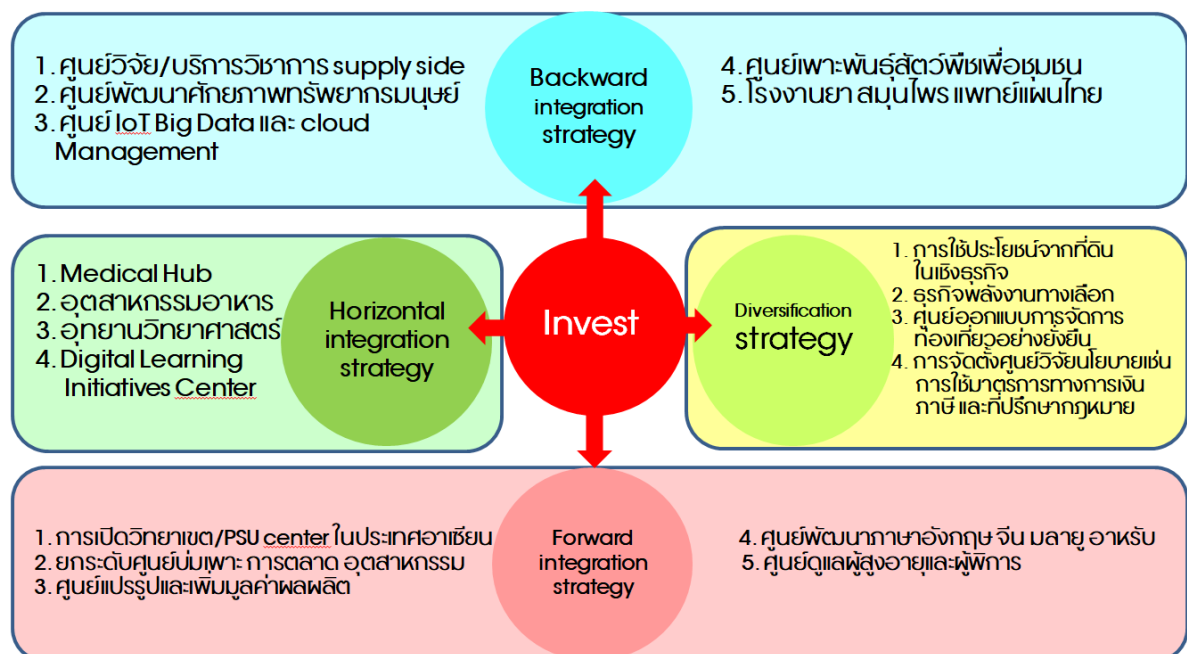
Diversification strategy

- 1) การใช้ประโยชน์จากที่ดินในเชิงธุรกิจ
- 2) ธุรกิจพลังงานทางเลือก
- 3) ศูนย์ออกแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 4) การจัดตั้งศูนย์วิจัยนโยบายเช่นการใช้มาตรการทางการเงินภาษี และที่ปรึกษากฎหมาย

PSU

INVESTMENT

สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงิน โดยเน้นการบริหารจัดการ การแสวงหาแหล่งทุน การลงทุน และการสร้างประสิทธิภาพผลประกอบการให้จ่ายงบประมาณ รวมถึงการสร้างรายได้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม และการลงทุนในการนำนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์

นอกจากนี้ ยังจะศึกษาความเป็นไปได้ เพื่อเตรียมการสำหรับ แผนงาน/โครงการที่สำคัญสำหรับอนาคต ซึ่งจะต้องเริ่มดำเนินการและการเตรียมการใน 4 ปีข้างหน้า โดยจำแนกเป็นโครงการที่มุ่งสนองมิติภายนอก และโครงการที่มุ่งสนองมิติภายใน ได้แก่

โครงการที่มุ่งสนองมิติภายนอก

1. โครงการเกษตรวิถีใหม่ ; Thailand 4.0 (ขนาดใหญ่)
2. โครงการนวัตกรรมเพื่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง Aqua Park (สุราษฎร์ธานี)

3. โครงการศูนย์กลางระบบสาธารณสุข และการแพทย์ครบวงจร ; Health-care, Wellness & Bio-medical hub (หาดใหญ่)
4. โครงการพัฒนานวัตกรรมการอาหาร ; Food Innopolis (หาดใหญ่,สุราษฎร์ธานี,ปัตตานี)
5. ดิจิตอลอินโนเวชันพาร์ค (ภูเก็ต)
6. โครงการนวัตกรรมยางพารา (หาดใหญ่, ปัตตานี และสุราษฎร์ธานี)
7. โครงการนวัตกรรมพลังงานเพื่ออนาคต(หาดใหญ่)
8. โครงการอันดามันศึกษา (ตรัง)
9. โครงการยกระดับมาตรฐานการศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ (หาดใหญ่ และปัตตานี)
- 10.CUPT-OHEC Innovation Hub
- 11.เครือข่ายนวัตกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (หาดใหญ่)
- 12.โครงการ Pattani Heritage City (ปัตตานี)

โครงการที่มุ่งสนองมิติภายใน

1. Excellent Research Laboratory
2. ระบบสาธารณสุขและนวัตกรรมการแพทย์
3. Digital Innovation Technology ด้านมนุษยศาสตร์และสังคม
4. โครงการ Smart PSU Campus
5. สำนักสัตว์ทดลองภาคใต้
6. โครงการพัฒนาหลักสูตรต้นแบบ และหลักสูตรเชิงบูรณาการ
7. โครงการควมรวมและบริหารหลักสูตรและการวิจัยแบบคลัสเตอร์ (เพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ)
8. โครงการวางระบบบริหารข้ามวิทยาเขต (Cross campus Management) (ทั้ง 5 วิทยาเขต)
9. โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว (ทั้ง 5 วิทยาเขต)
- 10.โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพโดยใช้แนวทาง EdPEX, AUN-QA, CUPT-QA, TQA, ISO
- 11.โครงการการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์และบริการวิชาการ ; เช่น ที่ดินไปรษณีย์เดิม,ที่ดินพื้นที่ทุ่งลุง (หาดใหญ่) ที่ดินเข้าใช้ประโยชน์การรถไฟ (กรุงเทพฯ) เป็นต้น

3. การสร้างค่านิยมร่วมของมหาวิทยาลัย (Core value)

1. สนับสนุนให้คณะ หน่วยงาน มีกิจกรรมที่ทำให้คน ม.อ. มีค่านิยมร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย PSU หมายถึง ความเป็นมืออาชีพ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นเอกภาพเป็นหนึ่งเดียว
 - P - Professionalism : ความเป็นมืออาชีพ ใฝ่รู้ เสาะหาวิชา สร้างปัญญาสังคม ถูกต้อง มีมาตรฐาน รวดเร็วมุ่งมั่น ทุ่มเท และมีจิตสาธารณะ
 - S - Social responsibility : ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นที่พึ่งและชี้นำสังคม แลกเปลี่ยน และแบ่งปัน บ่มเพาะคนดี สู่อสังคัม
 - U - Unity : ความเป็นเอกภาพ เป็นหนึ่งเดียว มีความรักและสำนึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ผลักดันองค์กรสู่เป้าหมายร่วม ร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจเสียสละ และอดทน
2. การสร้างวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยตามพระปณิธานของพระราชบิดา เช่น ยกย่องระดับศูนย์ อาสาสมัครมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. การเป็น IT & Digital University

วางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ IoT Big Data และ cloud Management เพื่อนำไปสู่การเป็น IT & Digital University

1. พัฒนาระบบสารสนเทศและพัฒนาเทคโนโลยี/สื่อการเรียนรู้ ไปสู่รูปแบบ Smart Learning ที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตัวเองนอกห้องเรียน
2. สร้างความสมบูรณ์ขององค์ประกอบระบบนิเวศในความเป็น E - University ที่เป็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานสำหรับต่อยอดประยุกต์ใช้ในภารกิจต่าง ๆ
3. เชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศจากระดับคณะ/ส่วนงาน/วิทยาเขตให้เป็นระบบสารสนเทศทางการบริหารและนำไปสู่การสังเคราะห์ตัดสินใจของฝ่ายบริหาร
4. สร้างระบบข้อมูลคลังความรู้และระบบจัดการทรัพยากรองค์ความรู้เพื่อสร้างบริบทการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เปิดกว้าง ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์แก่ทุกกลุ่มประชากร

5. จัดสภาพแวดล้อม ม.อ.ในเชิงโครงสร้างและกฎระเบียบ (Legal/Institutional Environment)

1. การจัดโครงสร้างขององค์กรที่สั้น เพื่อประโยชน์ในการสั่งการ และสื่อสารได้รวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงานให้กระชับขึ้น
2. ปรับปรุง กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นอุปสรรค และบั่นทอนการทำงานของประชาคม
3. ออกแบบการสื่อสารมหาวิทยาลัยกับประชาคม ทั้งในและระหว่างวิทยาเขต
4. ออกแบบการจัดสรรทรัพยากรของ ม.อ.อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตน เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องมือ อุปกรณ์ และไม่มีตัวตน เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา ความรู้ ทักษะ ความสามารถ เป็นต้น
5. การพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและนักศึกษาในวิกฤตชายแดนใต้
6. พัฒนาต้นแบบองค์กรที่มีการใช้พลังงานทางเลือก เพื่อการจัดการพลังงานอย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นองค์กรประหยัดพลังงาน
7. เปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของม.อ.อย่างเหมาะสม

6. แนวทางการส่งเสริมให้มีการใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ในม.อ.

หลักการสำคัญในการใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ EdPEX ใช้สำหรับการประเมินองค์กร แต่การพัฒนาองค์กรต้องใช้บริบทขององค์กรเป็นพื้นฐาน แล้วใช้ EdPEX ช่วยดูว่าจะมีเรื่องใดที่เก่ง เรื่องใดที่ต้องปรับปรุง จะปรับปรุงอย่างไร หากไปแก้ปัญหาเพื่อตอบตามเกณฑ์ จะแก้ได้เพียงจุดๆ ไม่เกิดการพัฒนาแต่อย่างใด แนวทางการส่งเสริมให้มีการใช้เกณฑ์ EdPEX ในม.อ. มีดังนี้

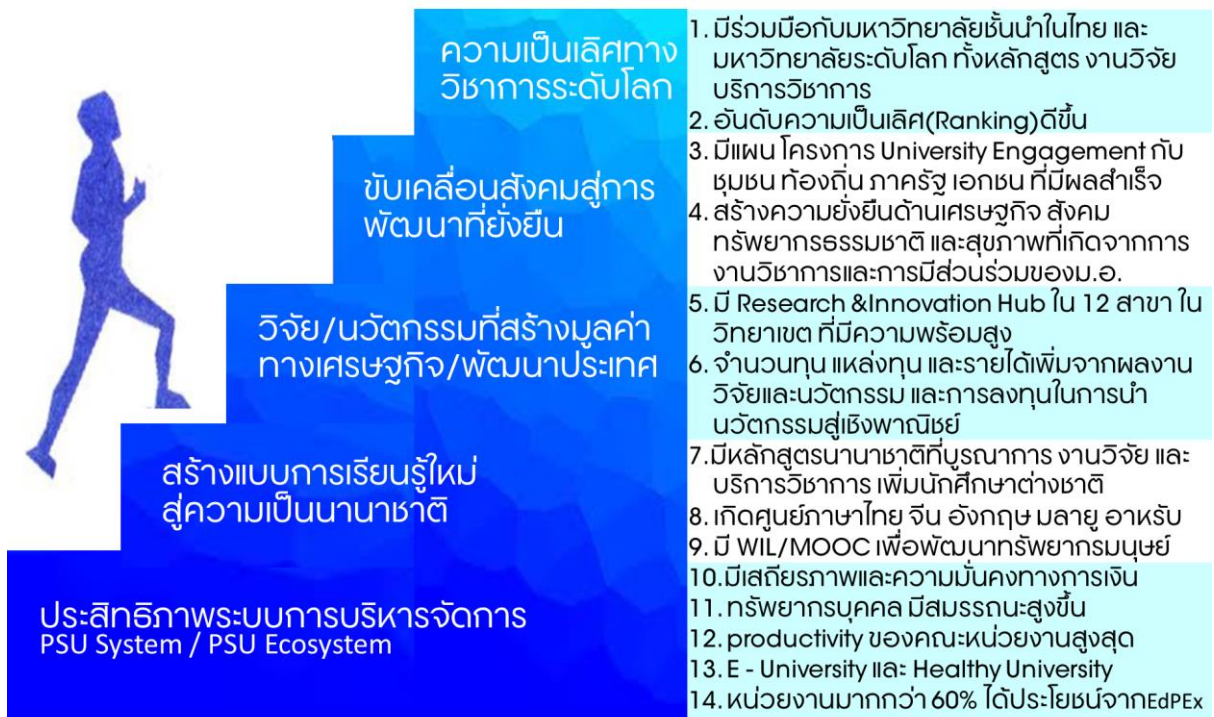
1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในทุกระดับเพื่อเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการใช้ EdPEX โดยทำให้เข้าใจอย่างแท้จริงว่าเป็นการใช้เพื่อการพัฒนาวิธีการบริหาร วิธีการดำเนินงาน ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและสามารถมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศ และการที่เป็นเลิศ มีคุณค่าต่อคน ต่อองค์กร และต่อสังคม ที่สำคัญต้องทำให้ทุกคนเห็นวาระระบบหรือเกณฑ์ EdPEX ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระ และไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน และไม่ใช้เพื่อการพิจารณาความดีความชอบหรือจับผิด

2. วางเป้าหมายภายใน 4 ปีจะทำให้คณะและหน่วยงานมากกว่าร้อยละ 60 ใช้และได้ประโยชน์จากการใช้ EdPEX
3. จัดทำ PSU-EdPEX Roadmap ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย วิทยาเขต คณะและหน่วยงาน โดยจัดเป็น Phase ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการตามแนวทางคุณภาพกับผู้บริหารทุกระดับ/บุคลากร รวมทั้งต้องมีการพัฒนา assessor ในองค์กรให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
4. สนับสนุนให้มีการจัดการกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ มีดังนี้
 - 1) ต้องทำให้ผู้บริหารเข้าใจ มีความมุ่งมั่น จริงจังและต่อเนื่องในการ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนทรัพยากรดำเนินงาน กลยุทธ์อย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริหารเข้าใจเกณฑ์ EdPEX ก็คือการดึงคณบดีเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินหรือเป็นผู้ประเมิน ซึ่งพบว่าทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นมุมมองจากผู้บริหารระดับสูงได้ รวมทั้งผลักดันคนในคณะต่อไปอีกด้วย
 - 2) ต้องทำให้บุคลากร เข้าใจ เปิดใจ และแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง จนนำไปสู่ให้ความร่วมมือ เสียสละเวลา รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมอย่างครบถ้วน
5. มีระบบพี่เลี้ยง (โครงการบ่มเพาะ) หรือโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน
6. สนับสนุนการติดตามและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

7. เครือข่าย (Networks)

1. ปรับระบบโครงสร้างภายในและสร้างกลไกเพื่อให้บุคลากรมีอิสระในการทำงานข้ามกลุ่มสาขาวิชา
2. สร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอก โดยเฉพาะภาคธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนานวัตกรรมให้กับภาคอุตสาหกรรมในลักษณะที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน
3. สร้างความเชื่อมโยงของเครือข่ายอุดมศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งเครือข่ายภูมิภาคให้เป็นพลังร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเข้มแข็งในการปฏิรูประบบการศึกษาชาติ
4. สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาชั้นนำในต่างประเทศ และพัฒนาโลกที่ยืดหยุ่นในการนำหลักสูตรที่ทันสมัยมาเปิดสอน
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่า เพื่อผลักดันชื่อเสียง สนับสนุนและเสริมศักยภาพในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือศิษย์เก่า

ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการบริหารงานใน 4 ปี

ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการบริหารงานใน 4 ปี (พ.ศ.2561-2565)

1. ความเป็นเลิศทางวิชาการระดับโลก
ตัวชี้วัด
 - 1) มีร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยระดับโลก ทั้งหลักสูตร งานวิจัย บริการวิชาการ
 - 2) อันดับความเป็นเลิศ(Ranking)ดีขึ้น
2. ขับเคลื่อนสังคมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
ตัวชี้วัด
 - 1) มีแผน โครงการ University Engagement กับ ชุมชน ท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน ที่มีผลสำเร็จ
 - 2) สร้างความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพที่เกิดจากการทำงานวิชาการ และการมีส่วนร่วมของม.อ.
3. วิจัย/นวัตกรรมที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ/พัฒนาประเทศ
ตัวชี้วัด
 - 1) มี Research & Innovation Hub ใน 12 สาขา ในวิทยาเขต ที่มีความพร้อมสูง
 - 2) จำนวนทุน แหล่งทุน และรายได้เพิ่มจากผลงาน วิจัยและนวัตกรรม และการลงทุนในการนำนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์
4. สร้างแบบการเรียนรู้ใหม่สู่ความเป็นนานาชาติ
 - 1) มีหลักสูตรนานาชาติที่บูรณาการ งานวิจัย และบริการวิชาการ เพิ่มนักศึกษาต่างชาติ
 - 2) เกิดศูนย์ภาษาไทย จีน อังกฤษ มลายู อาหรับ
 - 3) มี WIL/MOOC เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

5. ประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ(PSU System / PSU Ecosystem) ตัวชี้วัด
 - 1) มีเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงิน
 - 2) ทรัพยากรบุคคล มีสมรรถนะสูงขึ้น
 - 3) productivity ของคณะหน่วยงานสูงสุด
 - 4) E - University และ Healthy University
 - 5) หน่วยงานมากกว่า 60% ได้ประโยชน์จากEdPEx